

Hvor attraktivt er dit nærområde for erhvervslivet – fra arbejdspladser til borgernær velfærd?

Østjylland

Kommunalvalget nærmer sig og inden længe vil medlemmer af landets kommunalbestyrelser være valgt. De politiske beslutninger, som kommunalbestyrelsen træffer, har stor betydning for virksomheder, og lokalpolitikkerne er i høj grad med til at sætte rammerne for erhvervslivet. Dansk Erhverv har analyseret forskellige kommunale nøgletal og sammenholdt dem med virksomhedernes vurdering af vigtigheden af forskellige kommunale forhold og deres tilfredshed med kommunens indsats på de pågældende områder.

Resumé

Hvor høj er ledigheden?

De østjyske kommuner har generelt en ledighed, som ligger under landsgennemsnittet på 3,6 pct. Det er kun Aarhus (4,4 pct.) og Samsø (4,0 pct.), som ligger over landsgennemsnittet (se figur 1). Kommunen med den laveste ledighed er Skanderborg med en ledighed på 2,1 pct. Ledighed kan blandt andet afhænge af virksomhedernes samarbejde med de kommunale jobcentre. I Østjylland er indikatoren *samarbejde med jobcentrene* kategoriseret som *fortsæt det gode arbejde* (se figur 7), da virksomhederne i området har vurderet indikatoren som både vigtig og tilfreds med indsatsen. Sammenlignet med hele landet synes virksomhederne i Østjylland generelt, at samarbejdet med jobcentrene er mere vigtigt, ligesom de også er mere tilfredse med kommunens indsats (se figur 8).

Hvor mange unge mellem 16-24 år er ikke i arbejde eller under uddannelse?

De østjyske kommuner har generelt en høj andel af unge mellem 16-24 år, som hverken arbejder eller er i gang med en uddannelse. Landsgennemsnittet er 10,6 pct. og blandt de østjyske kommuner er det kun Favrskov (10,5 pct.) og Aarhus (8,6 pct.), som ligger under landsgennemsnittet (se figur 2). Kommunen med den højeste inaktivitet blandt unge er Samsø, hvor tallet er 21,1 pct. Andelen af unge uden for arbejdsmarkedet kan blandt andet afhænge af brobygningsaftaler mellem virksomheder og grundskoler. I Østjylland er indikatoren *brobygning mellem virksomheder og grundskoler* kategoriseret som *primær indsats* (se figur 7), da virksomhederne i området har vurderet indikatoren som vigtig, men en smule utilfreds med kommunens indsats. Indikatoren er dog lige på grænsen til kategorien *fortsæt det gode arbejde*. Sammenlignet med hele landet synes virksomhederne i Østjylland, at brobygningsaftaler mellem virksomheder og grundskoler er lidt mere vigtigt, mens tilfredsheden er nogenlunde den samme som på landsplan (se figur 8).

Skanderborg (2,1 pct.) har den laveste ledighed i Østjylland.

Aarhus (8,6 pct.) har færrest unge ml. 16-24 år i Østjylland, som ikke arbejder eller er i gang med en uddannelse.

Hvor mange hjemmehjælpstimer til personlig pleje leveres af private?

Der er stor forskel på, hvor ofte ældre borgere i Østjylland vælger private leverandører til personlige plejeydelser. I Odder (36,6 pct.), Silkeborg (18,5 pct.) og Favrskov (14,1 pct.) bruger borgerne private leverandører mere end landsgennemsnittet på 12,4 pct. (se figur 3). I de to østjyske kommuner Norddjurs og Samsø er ingen af de leverede timer fra private leverandører. Andelen af personlig pleje fra private leverandører kan blandt andet afhænge af, hvor gode kommunerne er til at sende opgaver i udbud. I Østjylland er indikatoren *flere opgaver i udbud* kategoriseret som *lav prioritet* (se figur 7), da virksomhederne i området har vurderet indikatoren som ikke vigtig og utilfreds med indsatsen. Det er vigtigt at bemærke, at prioriteringskortet dækker over alle virksomheder i området – både dem, der sælger til det offentlige, og dem der ikke gør. Den relativt lave *vigtighed* er derfor et udtryk for, at det for nogle virksomheder er meget vigtigt, mens det er uinteressant for andre. De østjyske virksomheders vurdering af vigtigheden og tilfredsheden med flere opgaver i udbud er i øvrigt helt på niveau med landsgennemsnittet (se figur 8).

Hvor lange er de gennemsnitlige sagsbehandlingstider for erhvervsejendomme?

Sagsbehandlingstiderne i de østjyske kommuner ligger generelt under landsgennemsnittet på 77 dage. Det er kun Norddjurs (111 dage) og Samsø (99 dage), som ligger over landsgennemsnittet (se figur 4). Kommunen med de korteste gennemsnitlige sagsbehandlingstider er Odder med 5 dage. I Østjylland er indikatoren *sagsbehandlingstider* kategoriseret som *primær indsats* (se figur 7), da virksomhederne i området har vurderet indikatoren som vigtig, men utilfreds med indsatsen. Sammenlignet med hele landet synes virksomhederne i Østjylland generelt, at sagsbehandlingstider er lidt vigtigere, mens tilfredsheden er lidt lavere end på landsplan (se figur 8).

Hvor høj er dækningsafgiften?

61 kommuner har afskaffet dækningsafgiften, mens virksomhederne i de resterende 37 kommuner (primært i Hovedstaden og Nordsjælland) stadig betaler dækningsafgift til kommunen. I Østjylland har Aarhus (5,0 pm.) og Randers (3,5 pm.) dækningsafgift, mens de resterende kommuner ikke har (se figur 5). Indikatoren *dækningsafgiften* er i virksomhedernes prioriteringskort kategoriseret som *primær indsats* (se figur 7), da virksomhederne i området har vurderet indikatoren som vigtig, men utilfreds med niveauet. Sammenlignet med hele landet synes virksomhederne i Østjylland, at dækningsafgiften er lige så vigtigt, mens tilfredsheden ligger under niveauet på landsplan (se figur 8).

Hvor mange private jobs er der skabt siden 2017?

Siden seneste kommunalvalg har der været fremgang i antallet af private jobs på tværs af alle de østjyske kommuner. Kun Norddjurs (2,0 pct.) ligger lavere end landsgennemsnittet på 2,4 pct. (se figur 6). Odder (11,2 pct.) og Skanderborg (10,6 pct.) har haft den største relative fremgang i antallet af private jobs. Jobskabelse kan blandt andet afhænge af, hvor gode kommunerne er til at tiltrække arbejdskraft fra andre kommuner. I Østjylland er indikatoren *tiltrækning af arbejdskraft fra andre kommuner* kategoriseret som *primær indsats* (se figur 7), da virksomhederne i området har vurderet indikatoren som vigtig, men utilfreds med indsatsen. Sammenlignet med hele landet synes virksomhederne i Østjylland, at tiltrækning af arbejdskraft fra andre kommuner er lidt mere vigtigt, mens tilfredsheden er på niveau med hele landet (se figur 8).

Odder (36,6 pct.) er den kommune i Østjylland, hvor den største andel af personlige plejetimer leveres af private leverandører.

Odder har den korteste gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Østjylland (5 dage).

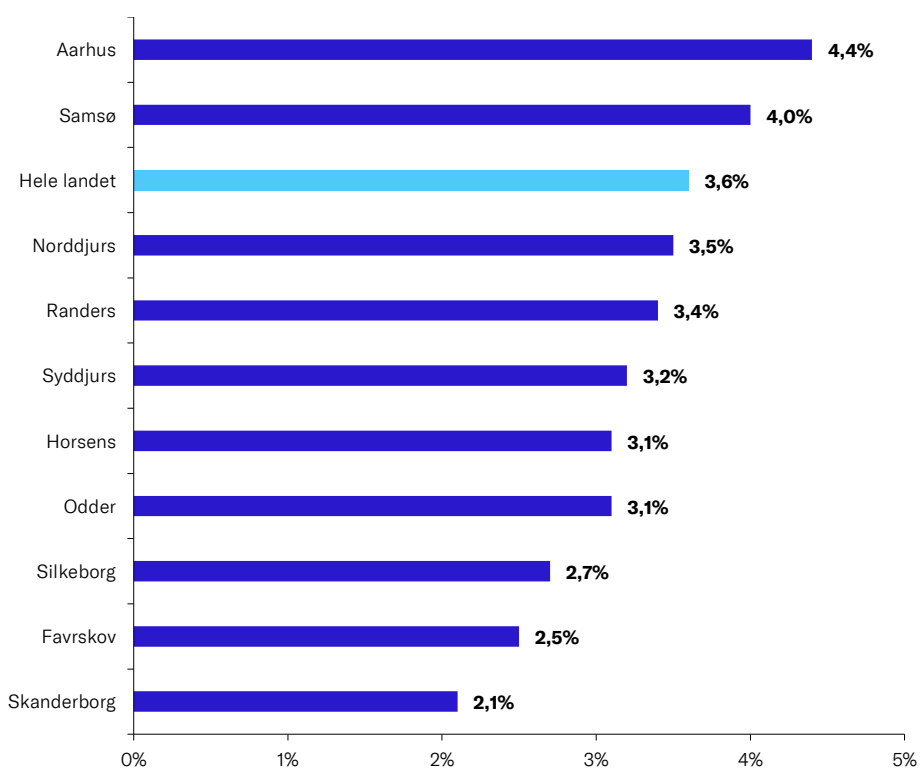
Aarhus og Randers er de eneste kommuner i Østjylland, hvor virksomhederne betaler dækningsafgift.

Odder har haft den største private jobvækst siden 2017 (11,2 pct.)

Ledighed

Figuren viser andelen af arbejdsstyrken, som er fuldtidsledige. Tallene er sæsonkorrigerede.

Figur 1: **Fuldtidsledige i pct. af arbejdsstyrken, august 2021 (sæsonkorrigeret)**

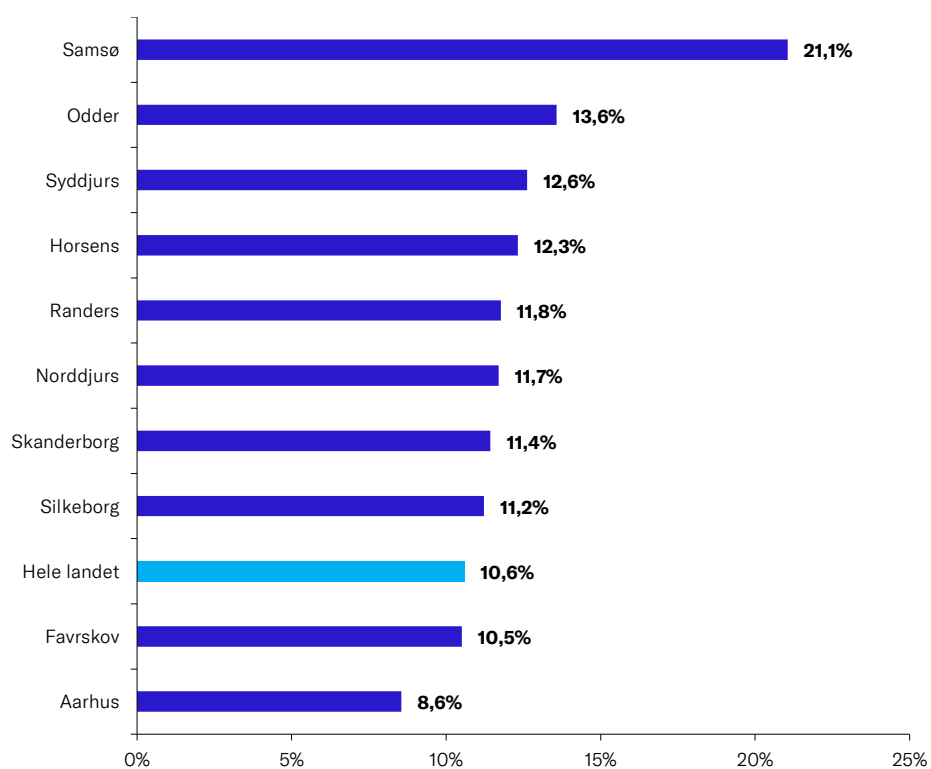

Kilde: Danmarks Statistik, tabel AUS08, september 2021.

Unge uden for uddannelse eller arbejdsmarked

Figuren viser andelen af unge mellem 16-24 år, som hverken er i beskæftigelse eller i gang med en uddannelse.

Figur 2: **Andel 16-24-årige udenfor beskæftigelse og uddannelse, 2019**

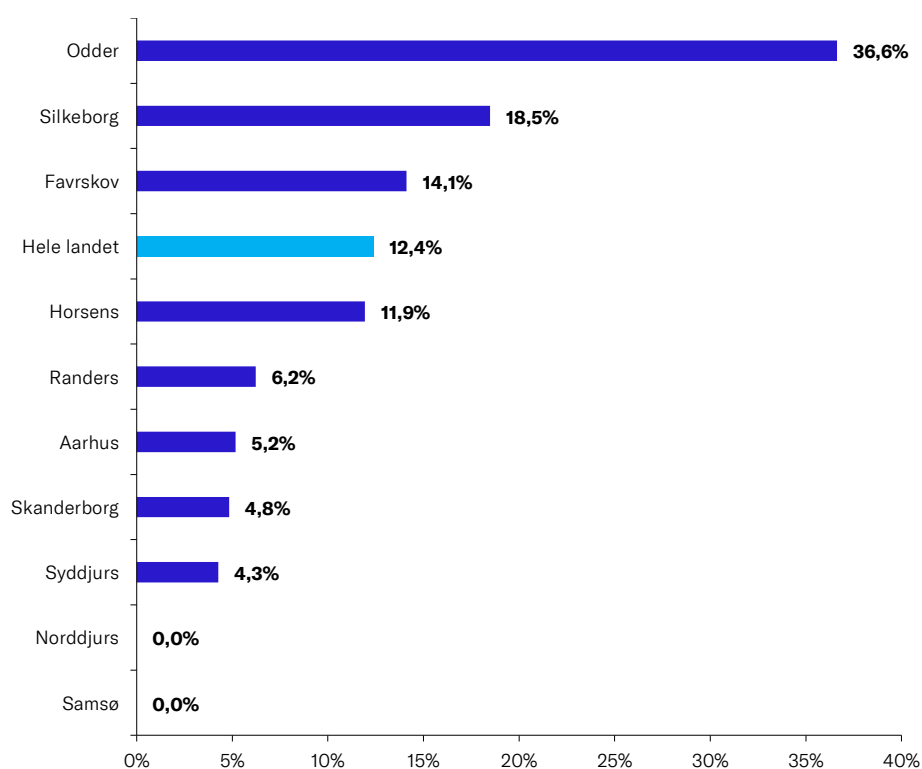

Kilde: Danmarks Statistik, tabel NEET2, august 2021.

Personlig pleje fra private leverandører

Figuren viser andelen af de visiterede hjemmehjælpstimer til personlig pleje, som leveres af private leverandører. Fritvalgsordningen betyder, at danskerne selv kan vælge mellem offentlige og private leverandører, når de er blevet visiteret til hjemmehjælp af kommunen.

Figur 3: **Andel af de samlede timer til personlig hjælp, som leveres af private leverandører, 2019**

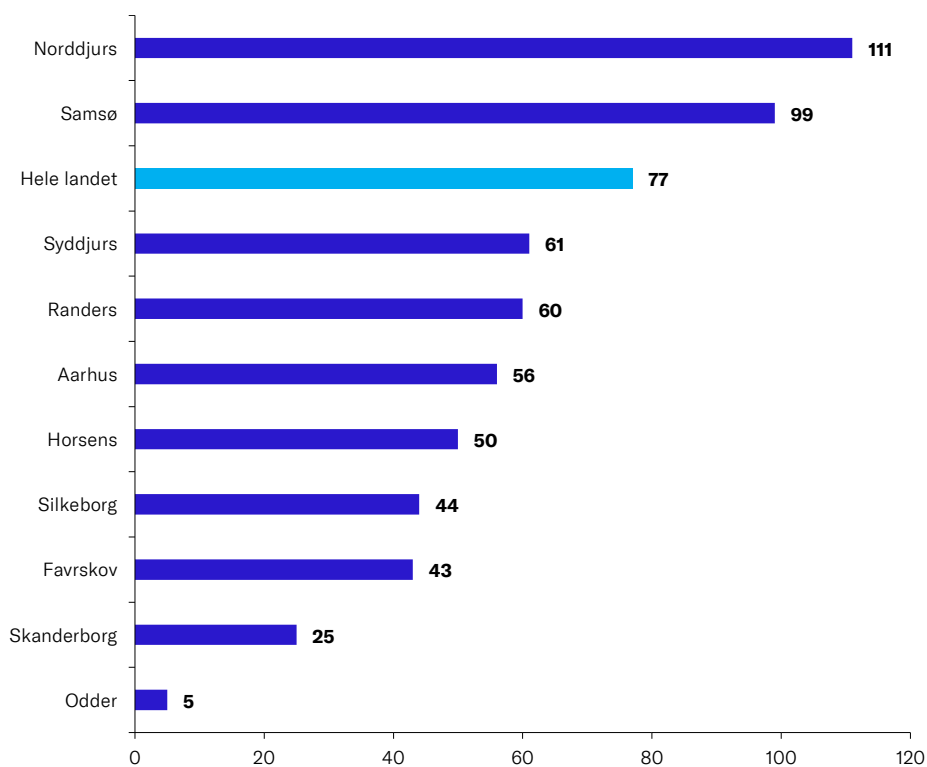

Kilde: Dansk Erhverv pba. særkørsel fra Danmarks Statistik, august 2021.

Sagsbehandlingstider

Figuren viser de gennemsnitlige sagsbehandlingstider i dage for etagebyggeri for erhvervsjendomme. Sagsbehandlingstider for fx miljøgodkendelser er ikke med i figuren.

Figur 4: **Gennemsnitlig sagsbehandlingstid for etagebyggeri for erhverv målt i dage, 2020**

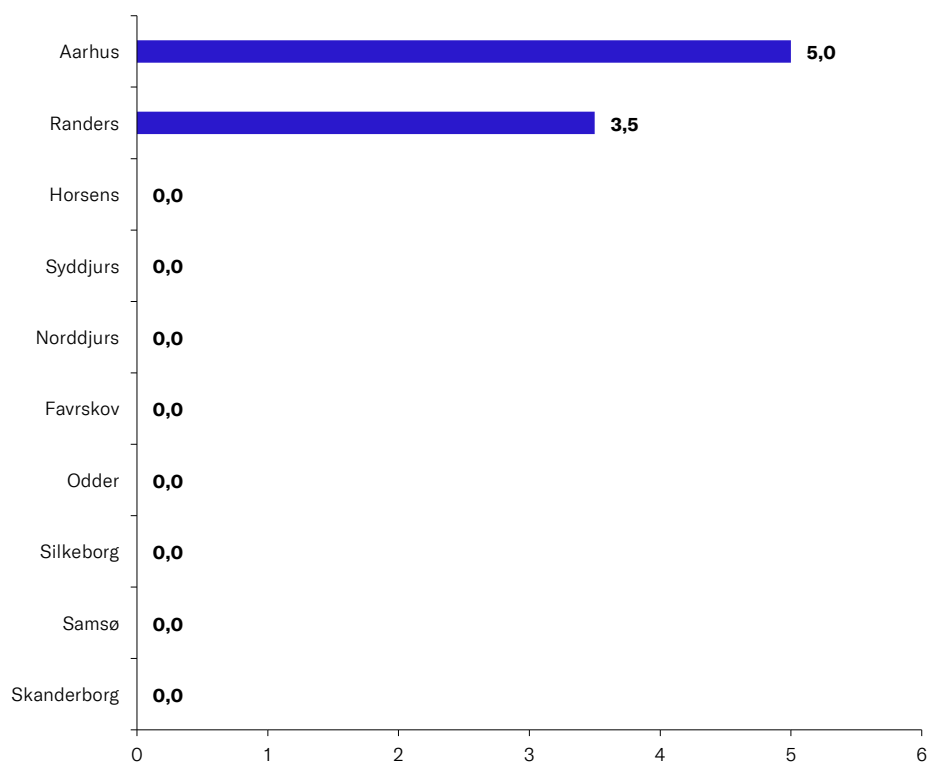

Kilde: KL, KLs servicemålstatistik, august 2021.

Dækningsafgift

61 kommuner har afskaffet dækningsafgiften, mens virksomhederne i de resterende 37 kommuner (primært i Hovedstaden og Nordsjælland) stadig betaler dækningsafgift til kommunen. Figuren herunder viser dækningsafgift til kommunen. Kommuner, hvor virksomheder ikke betaler en dækningsafgift, har angivet et "0".

Figur 5: **Dækningsafgiftspromille af forretningsejendomme, 2021**

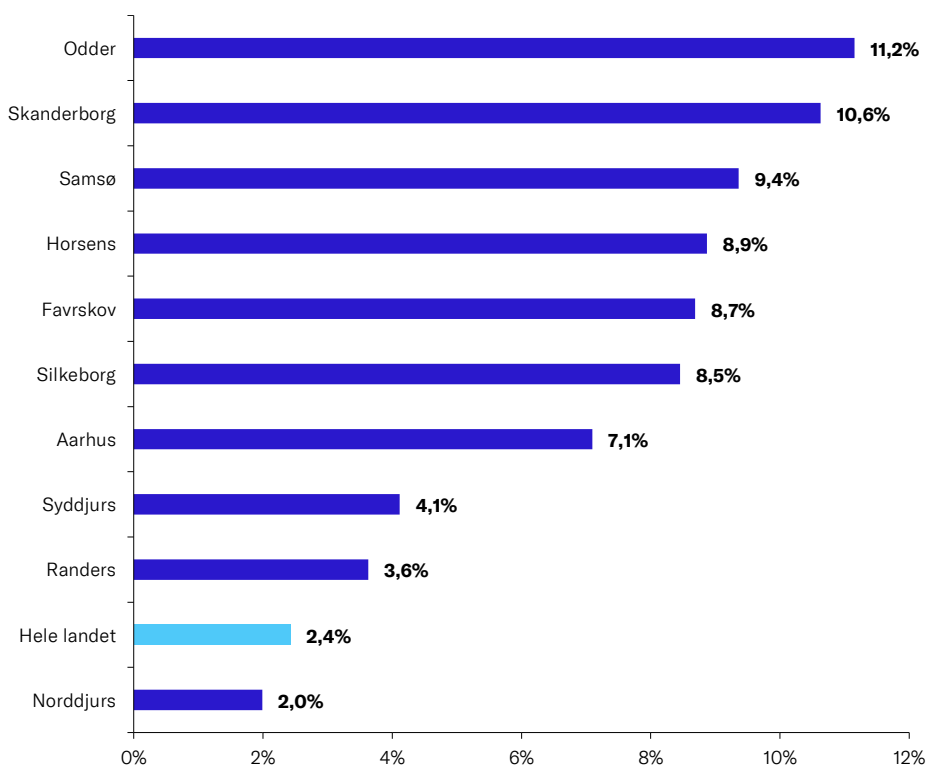

Kilde: Social- og boligministeriet, Noegletal.dk, august 2021.

Den private jobskabelse

Figuren herunder viser den private jobskabelse i procent siden seneste kommunalvalg i 2017.

Figur 6: **Udvikling i privat beskæftigelse i pct. fra 2. kvartal 2017 til 2. kvartal, 2021 (sæsonkorrigeret)**

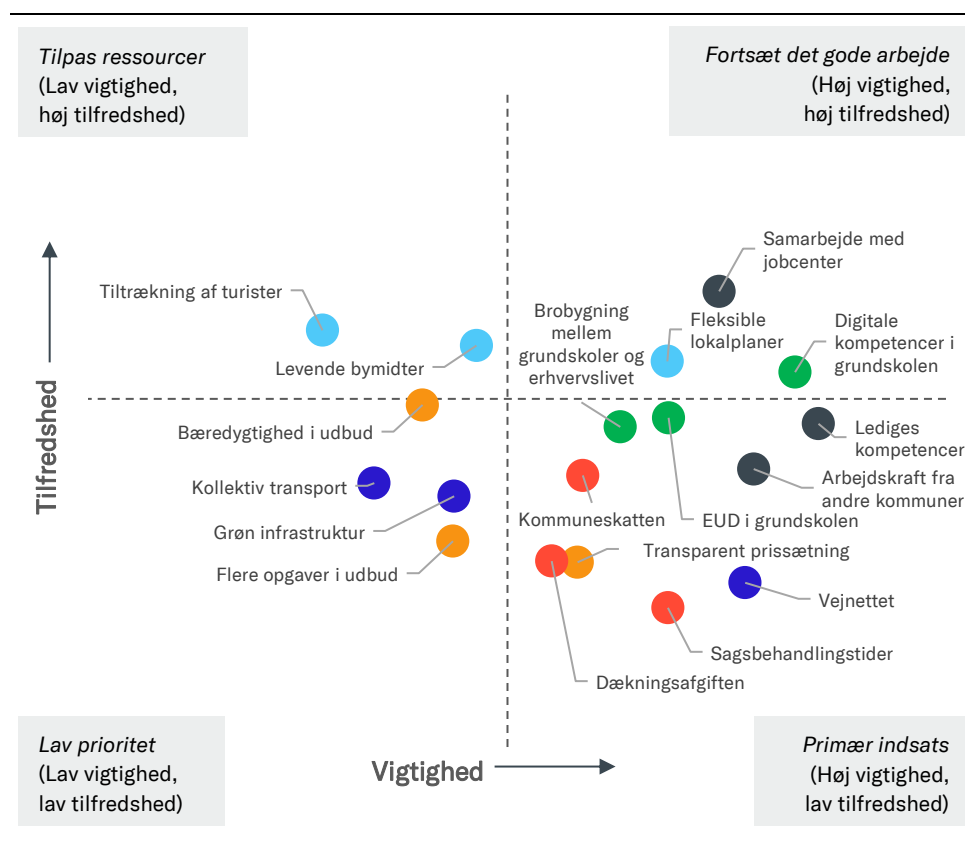

Kilde: Dansk Erhverv pba. særkørsel fra Danmarks Statistik, september 2021.

Virksomhedernes ønsker til kommunalbestyrelsen

Figuren herunder viser, hvad der er vigtigt for virksomhederne for at kunne drive virksomhed, og hvordan deres tilfredshed er med kommunens indsats på områderne.

Figur 7: **Virksomhedernes vurdering af vigtighed af og tilfredshed med forskellige kommunale forhold**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, 15.-27. september 2021

Note: n = 149. Kommunerne: Aarhus, Favrskov, Horsens, Norddjurs, Odder, Samsø, Silkeborg, Skanderborg, Syddjurs, Randers.

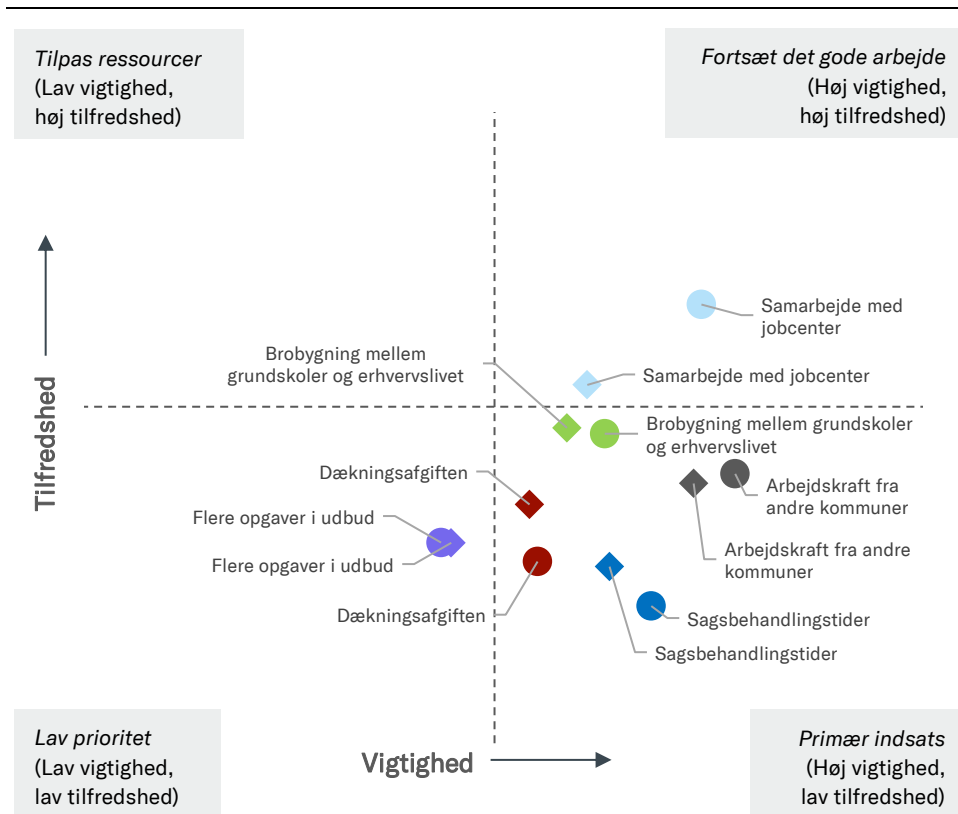
Overordnede temaer

- Byplanlægning
- Infrastruktur
- Offentlig-privat samarbejde
- Skat og administration
- Uddannelse
- Arbejdskraft

Virksomhedernes ønsker sammenlignet med landsgennemsnittet

Figuren herunder viser, hvad der er vigtigt for virksomhederne for at kunne drive virksomhed, og hvordan deres tilfredshed er med kommunens indsats på udvalgte områder sammenlignet med landsgennemsnittet.

Figur 8: **Virksomhedernes vurdering af vigtighed af og tilfredshed med udvalgte kommunale forhold sammenlignet med landsgennemsnittet**

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, 15.-27. september 2021

Note: n (Østjylland) = 149, n (Hele landet) = 1.053. Kommunerne: Aarhus, Favrskov, Horsens, Norddjurs, Odder, Samsø, Silkeborg, Skanderborg, Syddjurs, Randers.

Område

● Østjylland ◆ Hele landet

Forklaring og metode

For hver af de indikatorer, som indgår i diagrammerne (se også listen nedenfor), har virksomhederne svaret på følgende to spørgsmål:

1. *Hvor vigtige er følgende forhold for, at din virksomhed har optimale betingelser for at drive virksomhed?*
2. *Hvor tilfreds eller utilfreds er du med din virksomheds kommunes indsats på følgende områder?*

Infrastruktur

1. Investeringer i den kollektive transport (busruter, letbaner mv.)
2. Investeringer i vejnet (veje, cykelstier, intelligente lyskryds, opgradering til modulvogntog mv.)
3. Investeringer i grøn infrastruktur (ladestandere, alternativ tankinfrastruktur (f.eks. brint) mv.)

Byplanlægning

4. Fokus på at sikre levende bymidter
5. Fleksible lokalplaner med mange muligheder for erhvervsudvikling
6. Tiltrækning af turister fra Danmark og udlandet.

Offentlig-privat samarbejde

7. Fokus på bæredygtighed og grønne løsninger i kommunale udbud og aktiviteter
8. Fokus på at sende flere opgaver i udbud
9. Transparent prissætning ved kommunens hjemtagning af opgaver.

Skat og administration

10. Sagsbehandlingstider (fx bygge- og miljøtilladelser, bevillinger etc.)
11. Niveaue for kommuneskatten
12. Niveaue for dækningsafgiften

Uddannelse

13. Brobygning mellem grundskoler og erhvervslivet (fx virksomhedspraktik)
14. Fokus på erhvervsuddannelser som karriere-/uddannelsesvej i grundskolen
15. Fokus på at eleverne får digitale kompetencer i kommunens grundskoler

Arbejdskraft

16. Opkvalificering af lediges kompetencer, så de matcher virksomhedernes behov
17. Samarbejde mellem din virksomhed og det kommunale jobcenter
18. Tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft fra andre danske kommuner

Virksomhederne har angivet et svar på en skala fra 1 til 7 for hver af de 18 indikatorer, som efterfølgende er omregnet til en skala fra 0 til 100, hvor 0 er meget utilfreds/ikke vigtig, mens 100 er meget tilfreds/meget vigtig. De stiplede linjer er placeret midt for hhv. på den horisontale og vertikale akse, og former fire områder:

- *Lav prioritet:* indikatorerne i dette område kan prioriteres lavere end de øvrige indikatorer, da de i mindre grad er vigtige for virksomhederne ift. at drive virksomhed.
- *Tilpas ressourcer:* virksomhederne er tilfredse med indsatsen på områderne, men de er i mindre grad vigtige for virksomhederne ift. at drive virksomhed og kan derfor nedprioriteres ift. andre, vigtigere indikatorer.
- *Fortsæt det gode arbejde:* indikatorerne i dette område er vigtige for virksomhederne, og de er samtidig tilfredse med arbejdet på områderne. Derfor bør indsatsen fastholdes.
- *Primær indsats:* indikatorerne i dette område bør prioriteres, da de er vigtige for virksomhederne, og deres tilfredshed med den nuværende indsats kan forbedres.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 14. oktober 2021.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv. I tilfælde af redaktionel omtale og brug af Dansk Erhvervs analysenotater – så kontakt gerne Dansk Erhverv Presse med henblik på koordinering af talspersoner og eventuelle cases.

Om Dansk Erhvervs medlemsundersøgelser

Dansk Erhverv har foretaget en medlemsundersøgelse, som afdækker virksomhedernes vurdering af vigtigheden af forskellige kommunale forhold og deres tilfredshed med kommunens indsats på de pågældende områder. Der er 1.053 virksomheder, som har svaret på undersøgelsen. Disse virksomheder er repræsentative for Dansk Erhvervs medlemmer på en række baggrundsvariable, såsom størrelse, branche og region. Stikprøven er dog ikke repræsentativ for det samlede danske erhvervsliv, da Dansk Erhverv ikke har medlemmer inden for bestemte brancher. Den maksimale stikprøveusikkerhed i en undersøgelse med 1.053 respondenter er +-3,0 procentpoint. Usikkerheden er større i de figurer, som bygger på færre respondenter.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs regionalpolitik kan ske til underdirektør Niels Milling på nmi@danskerhverv.dk eller 3374 6302.

Henvendelser angående presse kan ske til mediechef René Gyldensten på rgyl@dansk-erhverv.dk eller 3374 6141.

Henvendelser angående analysen kan ske til senioranalytiker Jakob Kæstel Madsen på jkm@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6079.